
Dénes Gabriella

PÁL IMRU SZERENCSEJE

Ez az élet rendje, mondhatnók. Megszületett a gyermek. 49 centi volt és 3 kiló. Harmadik a sorban. Amikor a bába a nevét kérdezte, az anyja erősködött, hogy János.

– Nem lehet, jó asszony, hát még ebbe’ az új világba’ sincs olyan, hogy leánynak legénynevet adjanak!

– Értse meg – üvöltötte az asszony –, nem vihetem haza, ha nem János.

Emlékezett még arra, amikor a férje hazatántorgott egy este, és kinyitott bicskáját a domborodó hasa felé irányította. Magáért félt akkor is, hogy elvérzik. A falusi orvos hiába lakott tíz percre tőlük, semmihez sem értett, amihez kellett volna. Hét hónappal azelőtt térden állva könyörgött neki, amikor megtudta, megint gyermeke lesz, segítsen rajta. Bármit kibír, csak ne szaporodjon a család. A legjobban tojó tyúkja kedélyesen kapirgált a szemétdomb körül, amikor megfogta és elvitte titokban a doktornak, de hiába szedte be a keserű porokat, amiket cserébe kapott, nem akart a vére megindulni... Csak a világ forgott vele vagy két napig, s azt hitte, a baj helyett ő múlik el Isten napja alól.

– Mondjon valamit, Marika, valami nevet.

– János, Jánooooooooo! – vonította olyan fájdalmasan, ahogy csak a sebzett állatok szoktak.

– Azt mégse lehet...

– De, mert más nem lehet, hát maga nem érti? A nyakam is kitöri az uram, ha meghallja, megint egy leánka...

Nem tudott másra gondolni, mint a hasának fordított bicskapengére és arra a hosszanti karcolásra, amit a szerető férje a pengével rajzolt rá, mondván: „itt váglak át, ha nem Jánossal jössz haza.”

– Ne butáskodjék, na, csak nyugalom, nem lesz baj. Szép, egészséges a leánya.

Marika olyan hangerővel bögött fel, nyugtatót kellett adni neki. Elaludt.

A leányka abban a korban látta meg a szülőszoba neonfényét, amikor még vezetékes telefon sem volt minden háznál. Az apa a kocsmában vár-

ta a hívást. Előre adott száz lejt az egyik asszisztensnőnek, hogy hívja fel, ha a fia megszületik.

Pál Imru rendkívül kedves fiatalember volt, amikor megkérte Marika kezét. Alig ivott, a cigaretta sem volt állandó vendége. Néha kicsit káromkodott, de hát ez minden háztartásban normális volt; attól férfi a férfi, hogy szavait cifrázza. Akkora lakodalmat csaptak, álló hónapig csak arról beszéltek a faluban: „Honnan vettek annyi lisztet és cukrot, no meg tojást, amennyi abba a sok süteménybe kellett, mert jegyre annyit nem lehet kapni. Lehet, a kézdi vagy a szentgyörgyi rokonok hozták.” Nem is csapott le a mennykő addig, amíg a frissen házasult össze nem szólalkozott egy faluvégi legénnyel. Nem akart a legény az istállókban takarítani, pedig arra jeltölte ki Imru. Valamivel idősebb is volt Imrunál, nem tudta elviselni még a gondolatát sem, hogy egy taknyos parancsolgasson neki. „Ha már azt mondják, hogy itt minden közvagyon, minden mindenkié, ő majd akkor dolgozik, amikor akar, nem pedig, amikor parancsolják.” Öltre is mentek a férfiak. Amikor szétválasztották őket, a legény mérget cseppentett Imru fülébe: te, meglásd, még fiút se tudsz csinálni, kivesz a Pál-família. Amikor Katalinnak az első gyermeke megszületett, istenesen berúgott Imru, s utána két napig az ágyat nyomta, nem bírta a szeszt. Vigasztalódott azzal, hogy számba vette a falu férfait és azok gyermekeit, kiszámolta, hány családban volt az első leány, s születtek aztán a fiúk. Amikor a második Mária lett, akkor borult fel végleg a családi békesség.

Már tíz órát mutatott a kocsmai falóra, a sűrű, csípős cigarettafüst megpróbálta jótékonyan eltakarni az idő múlását, de az apuka látatlanban is úgy érezte, későre jár. Órák óta csak hárman ültek a bicegő lábú székeken: az apuka, mellette a kocsmáros és Feri, a nemrégiben szabadult agglegény.

– Feri – csapott szeszkomája vállára Imru –, érzem, legény lesz, végre. Jánoskám! Ha nem... – összeszűkülte szemmel húzott le két deci vodkát –, ha nem, az asszony azt csinál, amit akar, de haza nem hoz még egy leányt.

A mindig kéznél lévő bicskáját kinyitotta, és azon lendülettel beleállította a préseltlemez asztallapba.

– Na, Imru, nem lehet így...

– Hallgass, Feri, neked könnyű, nem kell szégyelljed, hogy csak leánykákat tud szülni a feleséged!

– Imru, én nem azért... csak...

– Hát ugyan, mi tart ennyi ideig, csak nem a fiammal lett valami baj... a fejszét beléállítom az orvosba! – a reménykedő apuka olyat csapott az asz-

talra, hogy a csorba vizespohár, amelybe az italt mérte a kocsmáros, a padlóra esett, s csilingelve ezerfelé tört. – Jóska, vodkát még!

A kocsmáros fürgén vitte a vodkát, pedig már záróra is elmúlt. De mit számít ez, a részeg kuncsaftnál a hitelhez még egy zéróst oda lehet írni az összeg végére, úgysem emlékszik reggel, mennyit ivott az éjjel. Főleg, ha ilyen jó híreket vár... Jóska úgy döntött estefelé, ő is megajándékozza a jóhírvárót, nem vizezi föl a vodkát, amit ezután mér ki.

– S mondsza' meg, Imru, honnan tudod, hogy fiad lesz?

– Az öreg Piros megjósolta volt. Egy zsák pityókát adtam érte!

A másik két férfi nemigen tudta, vajon röhögjön-e vagy komoly arcot vágjon. Inkább koccintásra emelték poharukat.

– Pál Imru szerencséjére!

Úgy húztak le fejenként a két deci vodkát, mintha vizet innának. Elvégre ünnep volna.

A telefon épp akkor szólalt meg, amikor az olcsó szesz utáni grimaszolást abbahagyták az ünneplők. Imru felugrott, feldöntötte a székét. A vasváz visszhangozva csörömpölt a cementpadlón, ő pedig egyetlen ugrással érte el a kocsmá másik felén lévő söntést.

– Szervusz, Jánoskám! – üvöltött a kagylóba, mintha a szomszéd udvarra kéne átszólnia. Nagyjából fél perc múlva ökölrel húzott rá egyet a pultra, amely recsenve engedett az akaratnak –, hogy mi van? Maga nem normális! – szakadt ki belőle a spiccesek hangvételen és saját temperamentumán edzett finomkodás, s azon lendülettel behúzott még egyet a söntésnek –, menjen, maga nőszemély, nézze meg a gyermek lába közét rendesen. Nem azért adtam a pénzt, hogy hülyeségeket hordjon össze. Tegyen szemüveget, nézze meg jól, amit kell, és hívjon vissza!

A kagyló csattanása után egy örökkévalóságnak tűnő percig csak a poharukat nézték az asztaltársak, nem mertek a telefon mellett álló és várakozó Imrura nézni. Végül is ő szólalt meg.

– Jóska, nagyon sajnálom a pultot, holnap megjavítom. Csak felhúzott a nővér. Ízetlen viccei vannak...

– Jól van, Imru, jól van, hadd el, ne idegesítsd magad! Hanem gyere, menjünk most haza.

– Haza? – üvöltötte a várakozó –, engem még fel kell hívjanak! Nem megyek sehova. Tölts még, Jóska, erősebbet, mint eddig, én fizetek! A fi-am egészségére iszunk ma.

Egyre-másra ürültek ki a vodkás üvegek, már nem is pohárból ittak, hanem egy-egy üveget öleltek magukhoz. A kocsmáros még egyszer megpró-

bált zárórát hirdetni. Nem volt kinek; Feri örült, hogy fizetnek neki, Imru pedig ivott, a telefont vizslatva. Néha fölemelte a kagylót, és belehallgatózott, vajon van-e tónus. A készülék azonban minden meglévő adottsága ellenére sem csörrent meg. A vodkakészlet kimerülőben volt, de már nem is volt fontos, mit isznak, csak legyen ereje, égessen, zsibbasszon. Jóska elaludt a piros-fehér kockás viaszosvásznon, amelyet bőven tarkítottak elmúlt szebb hónapok szeszfoltjai. A bőségszaru ízlelgetése után egy légy tért pihenőre az alvó férfi bal fülének hegyén. Kedélyesen s minden bizonnyal jóllakottan, talán kicsit becsicscentve dörzsölgette össze lábait. Biztonságban volt.

Feri nem tudott eltámolyogni a vécéig, így a kétlépésnyi távolságra lévő felmosóvödrit szemelte ki hólyagkönnyítés céljából, s közben arról igyekezett beszámolni, hogy a börtönben is ilyesmi az élet, csak piából van hiány. Néhány csurrantás a vödör mellett talált otthonra, ott alkotott kedélyes elegyet a sarokban összegyűlt porcicákkal és cigarettacsikkokkal.

Nehezen virradt meg másnap. Jó reggel volt már, a csordát is végighajtották a falun, mire a társaság hazakóválygott a kocsmából.

A faluban azért gondolták, valami baj lehet Pál Imruéknál, hogy immár második napja volt a családfő olyan állapotban, amelyben a tulajdon anyját sem ismerte meg. A kocsmáros boldogan töltött neki, és strigulázta a földön széttört poharak számát. Vagy két tucatnál tarthatott a pohártörésekben az újdonsült apa, s vagy harmincnégynél a striguláival Jani, amikor a kocsmába betért városi ruhában Janinak az apja és az apósa.

– Imru fiam! Most jövünk Marikától. Azt üzeni, be kéne íratni a leánkát.

A férfi a vodkás üveget csapta földhöz ezúttal, pedig félig volt még.

– Írassa bé a jó Isten, vagy aki akarja, s akinek kell még egy éhes száj. Nekem több leánka hazulra nem kell! – s nagyot köpött a cementpadlóra.